

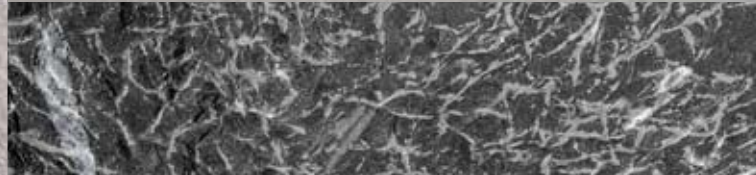
KIPARSKÉ DELAVNICE NA LESNEM BRDU

Mentorica:

magistrica umetnosti in akademska kiparka
Alenka Vidrgar

Razstavlajo:

Bernarda Berlič
Bojan Čebular
Tanja Fürst
Petra Gutnik
Suzana Kocjančič
Andrej Kos
Matjaž Lah
Dagmar Lukanovič
Milena Mošič
Helena Jeklič Oset
Tomaž Pavčič
Miljanka Simšič
Štefka Švigelj
Nadja Urbas
Tatjana Verbič
Peter Veselinovič
Jožef Zajec
Ljubica Zgonec Zorko
Ferdo Žorž

Zavod Ivana Cankarja Vrhnika,
Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
in Območna izpostava JSKD Vrhnika

Vas vljudno vabijo
na odprtje razstave

KAMEN

KIPARSKÉ DELAVNICE
NA LESNEM BRDU

ki bo v torek, 6. oktobra 2009, ob 18. uri
v Galeriji Cankarjevega doma na Vrhniku.

Razstava bo odprta
do 2. novembra 2009,
od ponedeljka do petka, od 10. do 13. ure,
ob nedeljah od 9. do 12. ure.

NAJLEPŠE JE
IZKLESATI
TISTO, KAR
KAMEN
SKRIVA.

Delavnice Kamen že dobrih deset let organizira Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Od leta 1997 do 2004 so potekale v Kuclerjevem kamnolomu, leta 2006 pa smo se preselili v bližnji Mineralov kamnolom Lesno Brdo. Na začetku je bila to edina tovrstna delavnica v Sloveniji, ki je sodelujočim omogočala spoznavanje obdelave kamna in jih navdušila z izraznimi možnostmi, ki jih ponuja ta naravni material.

Kamen v obeh kamnolomih je apnenec, le da je spodnji Kuclerjev kamnolom staro rimsko nahajališče črno obarvanega kamna, lesnobrdski kamen pa je pretežno siv z roza in zelenimi odtenki, ki se pri poliranju pokažejo kot zelo dekorativen kamen. Za oba je značilen školjkast lom, ki ni najbolj primeren za ročno obdelavo.

Ker je kamen eden od prvih uporabljenih materialov, klesanje pa ena najstarejših tehnologij njegove obdelave, so te delavnice nekakšna vrnitev k temu, kar so nekdanji vsi uporabljali.

V enotedenski delavnici, ki poteka od jutra pa do poznega popoldneva v posebnih pogojih v kamnolomu, ki kar puhti od vročine, se vsi udeleženci najprej seznanijo s klesanjem. Mnoge je ta način ustvarjanja tako navdušil, da prihajajo klesat kamen že več let zapovrstjo.

Klesanje zahteva dobro poznavanje samega materiala in logike gradnje volumna modela, ki ga želimo v kamnu oblikovati. Kljub uporabi sodobnih strojev je še vedno dosti klasičnega ročnega klesanja, ki je pravi oddih v primerjavi s prašenjem in hrupom kotnih brusilk, ki pa seveda omogočijo hitrejši odvoz nepotrebnega volumna in so zato nepogrešljive.

Strojna in ročna orodja puščajo v kamnu najrazličnejše sledi, ko z njimi gradimo, luščimo obliko. Te sledi so lahko že končna obdelava površine, velikokrat pa se izgubijo pod novimi posegi v kamen.

Vse se začne pravzaprav z izbiro kamna pravih dimenzij za določen model, kar zahteva dobro prostorsko predstavo. Zato se mi zdi smiselno, da se udeleženci, ki so prvič na taki delavnici, lotijo izdelave kamnite posode, saj se tako najprej »spoznajo« s kamnom in z oblikovanjem konkavne in konveksne oblike, šele kasneje naj bi sledile povečave naravnih oblik.

Kot modele za naravne oblike sem jim prinesla oreh, lešnik, arašid, koščico breskve in podobne plodove, in sicer vedno več primerkov iste vrste, da so lahko opazovali skupne značilnosti in njihove posebnosti. V kasnejših delavnicah so se nekateri že lotili oblikovanja lupine školjke ali polžje hišice, zadnja leta pa tudi človeškega torza, kar je zahtevno delo zanje in tudi za mentorja.

Pri povečavah se morajo udeleženci odločiti, kako velik naj bo povečan model v kamnu in odkriti najbolj značilne osnovne oblike modela. Začnejo z izbiro kamna za določen model. Določena skala namreč skriva v sebi bolj oreh, druga bolj školjko. Najlepše je izklesati tisto, kar kamen skriva, saj tako dani volumen optimalno uporabimo.

Pri klesanju je model zelo pomemben, saj postane nekakšen zemljevid prostora, kamor pogledamo vedno, ko smo na razpotju in ne vemo, kako naprej.

Nekateri predmeti, kot so na primer oreh in školjka, so nam vsem dosegljivi, pa vendar jih redko uporabljamo z enako pozornostjo kot človeško telo. Na vseh lahko občudujemo dovršeno logiko narave in kadar ji sledimo, so nam izdelane oblike lepe brez odvečnega »leporečja«.

mag. Alenka Vidrgar,

akademska kiparka, mentorica delavnice Kamen

Zahvaljujemo se MINERALU d.d.
za sodelovanje pri organizaciji
delavnic v kamnolomu Lesno Brdo.
Fotografije: Andrej Perko
Oblikovanje: Milena Oblak Erznožnik